

Cuvânt înainte

Se pare că nucleul noului volum al lui Grigore Șoitu îl constituie cele *Șapte poeme civilizatoare* așezate la urmă. Surpriza e că „addenda”, care dă și titlul cărții, precede, ca un fel de autocomentariu programatic, textele „poetice” propriu-zise, a căror lectură e dinadins amănată. Volumul anterior, *Anticulinare*, se încheia tot cu o „addenda” ca poem distinct (ce-i drept, promițând un „va urma”). Poetul se ține de cuvânt, dar contextele sunt inversate, ambele cărți se intrică una în alta, aproape la modul material, tipografic, și așa se va întâmpla, probabil, și cu celelalte cărți pe care le va mai scrie. Toate alcătuiesc *textul unic* de care pare preocupat, până la obsesie, autorul, povestindu-se/ scriindu-se pe sine, într-un fel de confesiune furibundă, spusă pe nerăsuflăte (aproape că nu mai e loc de pauză), dar insolită până la absurd, împingând eul spre anonimizarea extremă. Poetul tinde către o formulă „obiectivă, imparțială, cu toate stridențele ce-i marchează vocea”. Reperle biografice, exhibarea propriului nume nu fac decât să ne îndepărteze de convenția tradițională a eului poetic. Textul se scrie parcă de la sine, se autogenerază într-un proces nesfârșit de situații și comentarii ineputabile, mixând cât mai multe feluri de discurs. Paradoxal, reperle din concretul imediat nu sunt decât niște pretexte pentru proiecția într-o zonă a virtualului (nonficcional, desigur), unde însă orice este posibil. Oricât invocă pe parcurs nume de persoane cunoscute, rude, scriitori sau reproduce compuneri lirice de acum un secol (reale sau simple imitații *à rebours*), poetul lasă impresia că alta e miza exercițiului său. Încât colajul acesta de texte, care-și are coerența sa internă, trebuie asumat cu potențialitatea lui cu tot. Este un mod de a face literatură din orice, epuizând teme, convenții de discurs, dialoguri reale sau imaginare, situații limită (nu atât existențiale, cât de limbaj) - totul pastișat cu multă vervă și spontaneitate, fără nici o inhibiție. Nu e deloc paradă de cultură sau de spectacol și rafinement livresc. Din contra, realul însuși este supus acestui proces de interogare continuă, repercutând un fel de rezistență sau nonrezistență la proba ridicolului. Nu antiliteratura e scopul său ultim (antiliteratură care - după experiența deja consumată a avangardei - e tot literatură). Ideea poetului este că în literatură totul se poate transforma cu ușurință în clișeu. De la un punct încolo, nimic nu rămâne neatins de acest pericol. În schimb, în literatură se poate și rata (cu autenticitate) și poetul inventează un nou cuvânt: *literatarea*. Mai în glumă mai în serios, dă senzația că e un expert în „literatare”, din care încearcă să facă o sursă de prospețime, dar și de ingenioase și temerare mezialianțe, în cadrul *textului unic interactiv*, cum laș

numi. Recursul la metoda aleatorie a dicționarului, pentru a-și redacta cea mai mare parte a volumului, face parte dintr-un scenariu pe cât de inventiv, pe atât de abrupt uneori, trădând o anumită crispare, ca orice experiment care forțează vrând-nevrând regula jocului. Temele anunțate de la început, în cele patru moto-uri, sunt reluate și în poemele „civilizatoare”, confirmând unitatea de substanță a cărții. Aproape totul este anticipat și, până la urmă, confirmat. Textele lui Grigore Șoitu se desfășoară în cerc, sub regimul molipsitor al lecturii, amestecând voit registrele și stilurile, într-o formulă compozită de discurs, nelipsită de savoare și autenticitate, dar mai ales de forță comunicativă.

Cornel Moraru